

NEDEN ETKİLİ DERS ÇALIŞMAK?

Öğrenci mevcut başarısı ile ilgili seviyesini net bir şekilde bilmelidir. Mesela, şuan ki durumun nedir? Hangi dersten kaç net yapıyorsun? Denemelerde kaç puan alıyorsun? Okul başarın nedir? Bundan hareketle hangi üniversite veya okulu kazanmak istiyorsun? Hangi ilde okumak istiyorsun? İlgili, istek ve yeteneklerine göre nerede olmak istiyorsun? Bulduğunuz yer ile, bulunmak istediğiniz yeri tespit ettiniz ve kendinize net bir hedef belirlediniz. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi gibi. Bu hedefi gerçekleştirmek istiyorsunuz. Belirlediğiniz bu hedefi gerçekleştirmek için, plan doğrultusunda bir çalışma yapmalısınız. Yapacağınız bu çalışmanın da etkili olması gerekir. Peki, etkili çalışma nedir? Hangi aşamalardan oluşur? Bir çalışmanın etkili ve verimli olması için hangi unsurları barındırması gerekir? Üniversite sınavına her yıl iki milyona yakın öğrenci giriyor. Bu öğrenciler arasında sıyrılıp, belirlediğiniz hedefi gerçekleştirmeniz gerekiyor. Bu da ancak verimli bir çalışma ile mümkün olacaktır. Belirlemiş olduğunuz amaçlar doğrultusunda çalışmalarınızı yapın. “Hedefinize ulaşabilmek için ne kadar çalışmanız gerekecek ve nasıl çalışacaksınız?” bunları belirleyin ve uygulayın. Başarılı olmak için çok değil, etkili ve verimli çalışma yapmak gerekir. Başarılı olan kişiler, zamanlarının çoğunu çalışmaya ayırırlar değil, dengeli bir zaman planlaması yapabilenlerdir. Nerede ne yapacağını bilerek hareket edenlerdir. Etkili çalışan, nerede, ne zaman, ne kadar ve nasıl çalışacağına karar verip bunu uygulayan kişidir. Sınavlara hazırlanan öğrencilerin etkili ve verimli çalışmadıklarını gözlemledik. Nasıl çalışacaklarını, niçin çalıştıklarını ve ne kadar çalışmaları gerektiğinin çok da bilincinde değillerdir. Niçin ve nasıl çalışmaları gerektiği sorusuna cevap bulmadan çalışmaya başlarlar. Bu durum onların motivasyonunu bozar ve çalışmalarda sürekliliği sağlayamaz. Çalışmalar yarım kalır. O halde yapılacak ilk şey, hedeflerinize ulaşabilmek için, nasıl ve ne kadar çalışacağınızın farkında olmanız ve buna göre çalışmaya başlamanızdır. İkincisi; öncelikleriniz doğrultusunda çalışmanız. Öncelikleriniz neler. Bunları açığa çıkarın. Bu doğrultuda çalışın. Üçüncüsü: Hangi dersi hangi kaynaktan takip edeceksiniz. Bunların listesini oluşturun. Çalışma planınıza dahil edin. Uygulayacağınız çalışma planınızda, bütün ayrıntıları bilmeniz, görmemiz ve bunun bilincinde olmanız, sizi olumlu anlamda güdüleyecektir. Çalışmaların sonucunda

neler olmasını bekliyorsunuz? Hangi adımları atacaksınız? Beyne net bir mesaj gönderin. Beyniniz bu doğrultuda sizi programlayacaktır. Etkili çalışmayla, kendinize vakit ayıracaksınız. Duygu yönünüzü takviye edecek aktivitelere fırsat bulacaksınız. Bazı şeyleri daha gerçekçi düşünecek ve onu uygulayacaksınız. Çalışmalarınız sırasında bir takım engellerle karşılaşmanız doğaldır. Başarı yolu, dikenlerle doludur. Önemli olan o dikenleri geçebilme dirayeti sergilemektir. Karşılaştığınız engeller iç ve dış unsurlar olarak ikiye ayrılır. Mesela iç sesiniz devreye girebilir ve o işten vazgeçmenizi isteyebilir. O engeli aşamayacağınızı söyleyebilir. Başarılı olamayacağınızı hissettirebilir. Olumsuz iç sesinize itibar etmeyin. Bazen de dış engeller karşınıza çıkabilir. Çevrenizdeki insanlar başarılı olamayacağınızı söyleyebilir. Bu tür kişilerin söylemlerine kulak tıkayın. İç ve dış seslere itibar etmeyip hedefleriniz doğrultusunda sergileyeceğiniz bir etkili çalışma, sizi zafere ulaştıracaktır

Yapacaklarınızı bütünüyle zihinsel süreçten geçirin. Çalışmalarda bir tek yöne değil, çalışmaya genel bakın. Bütüncül olun. Çalışmada olayları ve olacakları kontrol altına alın. Ders çalışmada önemli olan verimliliktir. Ne kadar verim aldınız? Ne kadar ilerleme sağladınız? Öğrenmeyi ne kadar gerçekleştirdiniz? Öğrendiklerinizi kullanma becerisi kazanabildiniz mi? Anlama oranını ne seviyeye çıkardınız? Bu anlamda ders çalışmanızı bir kez daha değerlendirmeniz farkındalık düzeyini arttıracaktır.

ETKİLİ ÇALIŞMANIN PÜF NOKTALARI

1. Çalıştığınız konuyu, zihninde canlandırın

Çalışma programının sıkıcı ve verimsiz olmasını, öğrenciler şikâyet konusu yapar. Bu olumsuzluklar nedeniyle çalışmalardan pek verim alınmaz. Çalışmalardan verim almak için, öncelikli, onu sıkıcı olmaktan çıkarmalı ve zevkli hale getirmelisiniz. Haz duyarak yapılan çalışmalarda, başarı oranı yüksek olur. Onun için çalışmalarınızı farklı formata getirmelisiniz. Çünkü renkli, zevkli ve hareketli konular, hafızada daha kolay bir şekilde hatırlanır. Mesela, televizyon reklâmlarının, radyo reklâmlarına oranla, hafızada daha kalıcı ve hatırlanma oranının daha yüksek olması bu gerçeği gözler önüne serer. O halde ders çalışmaları bu seviyede ele almanız verimliliği arttıracaktır.

Coğrafya dersinde, Türkiye'deki iklimler konusunu çalıştığınızı varsayalım. Konu çalışmasını bitirdikten sonra, zihinde, onun hayali canlandırmasını yapın.

Çalıştığınız konuları ve yerleri zihniniz ile dolaşın. Onu, zihin gözünüzle görmeye çalışın. Çalışmayı renklendirmiş olursunuz. Konu çalışırken aktif olursunuz. Felsefe dersinde, Platon'un felsefi anlayışını çalışıyorsanız, kendinizi Platon'la röportaj yaparken görün. Onun, siyaset, bilgi, ahlak konularındaki düşüncelerini öğrenin ve idea kavramını beraber tartıştığınızı varsayın. Bu canlandırmaları yaptığınız sürece, verim yüksek olacaktır. Çünkü ders çalışma soyut olmaktan çıkacaktır. Çalışma sırasında duygularınız devreye girecek. Çalıştığınız konu ile ciddi bir bağ kuracaksınız. Çalışmada bütünleşme sağlanacaktır. Hafızanın sağ ve sol lobları beraber devreye girecek. Böyle bir çalışma stratejisi ile hem çalışmalarda süreklilik sağlanır hem de beraberinde arzu edilen verimli sonuçlar gerçekleşir.

2. Çalıştığınız konuyu anlatın

Ders çalışırken aktif olursanız, başarı oranınız yükselir. Oysaki öğrenciler genelde çalışma sırasında pasiftirler. Edilgen bir çalışma yapar. Zihin dağınıklığı hat safhaya çıkar. Bir taraftan ders çalışır, diğer taraftan hafızasında birçok düşünceyi geçirir. Çalışma sırasında öğrenci dağınık. Bu tür çalışmalarda anlama ve kavrama oranı düşer. Verimlilik azalır.

Ders çalışırken bütün algı kanallarını açın. Görsel, işitsel ve duygusal algı kanalları ile bilgileri, hafızaya almaya çalışın. Yani konu ile ilgili görselleri görün, o konu ile ilgili kelime ve kavramları işitin, ayrıca bu öğrenme sırasında pozitif duyguları hissedin. Öğrenme stratejinize önemli bir katkı yapacaktır. Bu öğrenme hem sağ hem de sol beyninize hitap eder.

Bunun yanında çalıştığınız herhangi bir konuyu, çalışmanın sonunda başkalarına, ya gerçekten anlatın veya anlatacak birilerini bulamıyorsanız birilerine anlatıyormuş gibi hayali anlatımlar yapın. Yani öğretmen rolü oynayın. Öğretmen rolü oynarken, hem çalışma süreci hem de sonucu ile ilgili iyi bir verim alırsınız. Çünkü insanlar duyduklarından ve gördüklerinden ziyade yaptıklarını daha kolay hatırlar. Anlatılan konuların anımsanması kolaylaşır. Anlatma eylemi sürecinde, kişi son derece aktiftir. Çalışma sürecinde dikkat ve yoğunlaşma maksimum seviyeye yükselir. Yorum ve muhakeme etme gücü artar.

Bu tür çalışmada aklınıza şöyle bir soru gelebilir. Bir sürü ders ve konu var. Bütün derslerde bunu uygulayacak zamanı nasıl bulabilirim, diyebilirsiniz. Şunu unutmayın ki anlatma mevzuu uzun uzadıya yapacak değilsiniz. Çalışmanın sonunda o konunun

ana fikrini kapsayacak şekilde bir anlatım yapın. Birkaç çalışmadan sonra pratiklik kazanırsınız. Zaman yönüyle problem yaşamazsınız. Ders çalışmalarında amaç, çok konu çalışmaktan ziyade, çalışılan konu ile ilgili verimliliği sağlamaktır.

3. Yazarak çalışın

Ders çalışma sırasında zihinsel kopmalar yaşanabilir, düşünceler dağılabilir, hayaller oluşabilir. Bu tür problemleri aşma yollarından biride yazarak çalışmadır. Bir defa yazmak on defa tekrar etmekten iyidir.

Ders çalışmayı bitirdikten sonra zihinde canlandırın ve daha sonra yazın. Önemli gördüğünüz, konunun özünü ve ana fikrini verecek kısımları yazın. Yazarak çalıştığınızda konu sizin için önemli olur. Çalıştığınız konunun farkında olursunuz. Farkındalık düzeyi verimliliğe önemli katkı yapar.

Yazarak çalışmadan kasıt, konu çalışırken, okuduğunu deftere aktarma değildir. Çalışma bittikten sonra, anladığınızı kâğıda aktarmadır. Yazarak çalışma, size ekstra bir tekrar etme fırsatı sunacaktır. Konuyu kavrama, muhakeme etme, ayrıntılara vakıf olma olanağı sunacaktır. Konunun hafızada kalıcılığını arttırırsınız. Konuyu hatırlama oranına önemli bir katkı yapacaktır.

4. Çalışmalarınızı biriktirmeden yapın

Ders çalışma programında günlük bir çalışma limitiniz olmalıdır. Kaç saat çalışacaksınız? Hangi dersleri çalışacaksınız? Bu çalışmalarını ne zaman yapacaksınız? Belirlenmiş olan bu programı uygulamaya koyun ve çalışmalarınızı ertelemeyin. Programınızda o gün, çalışılması gereken konuları çalışmak için kendinizi zorlayın. Çalışma isteğim gelsin, sonra çalışırım düşüncesi, sağlıklı bir düşünce değildir. Hiçbir zaman çalışma yapmadan o çalışma ile ilgili bir istek ve arzu gelmeyecektir. Başlangıçta sevmeden ve zorlanarak yaptığımız bir işi, devam ettirme tahammülünü gösterebilirsek zamanla onu severek yapmış olacağız. Onun için çalışma isteğini beklersek hiçbir zaman bu çalışma gerçekleşmeyecek ve bizde sürekli ders çalışmaları erteleyeceğiz. Erteleme, bir alışkanlık haline gelirse, ders çalışmaya bir türlü fırsat bulunmayacak. Çünkü erteleme ciddi bir problem. Bu gün havamda değilim. Bu gün moralim bozuk. Şimdi değil başka zaman çalışırım. Çalışmadaki erteleme alışkanlığı başarının da ertelenmesine neden olur. Çünkü biriktirilmiş işler yüksek bir motivasyonla yapılamıyor.

Ders çalışmayı ertelemenin altında yatan, asıl nedeni bulun. Ertelemenin altında yatan asıl nedeni bulamaz ve onu ortadan kaldırmazsanız sürekli bu erteleme sorunu ile karşılaşacaksınız. Erteleme beraberinde başka problemleri de getirecektir. Niçin erteliyorsunuz? Bunun farkına varın ve bunları çözüme kavuşturun.

Anlayabileceğiniz konuları biriktirdiğiniz zaman, ileri zamanlarda çalışsanız dahi, anlama oranınız düşük olacaktır. Konuların alt yapısı zamanında yapılmalıdır. Konular birikince o konuları çalışacak gücü kendinizde bulamazsınız ve geriye çekilmeyi düşünürsünüz. Planı uygulamada vazgeçersiniz.

O halde iradenizi devreye koyun. Çalışma sonucunda yaşayacağınız güzel şeyleri düşünün ve çalışmayı devam ettirin. Günlük çalışma, o gün anlatılan konunun tekrar edilmesi demektir. Bu da konuyu pekiştirir. Çalışmalar günlük yapılırsa daha az enerji harcarsınız. Motivasyon yüksek olur. Anlama ve kavrama oranı yükselir.

5. Önce konu çalışın, sonra soru çözün

Herhangi bir soruyu yanlış yapmanın nedeni % 70 konu bilgisi eksikliği, % 29'da muhakeme gücünün kullanılmamasıdır. Dolayısıyla, soruların kolayca çözülebilmesi konunun iyi derece öğrenilmesine bağlıdır. Önce teorik bilginin kavranması gerekir. Konularla ilgili ayrıntıya vakıf olmak gerekir.

Üniversite sınavında çıkan soruların niteliği birbirinden farklılık gösterir. Bazı sorular yüzeysel bilgi ile çözülebilir. Fakat bazı sorular için konunun ayrıntılarını bilmek ve o konu ile ilgili muhakeme gücünün etkin kullanılması gerekmektedir. Onun için konu detaylarını atlamadan, onu öğrenmenin stratejileri geliştirilmelidir. Bir şeyle ilgili herhangi bir bilgi birikiminiz yoksa o şeyi, yapma ile ilgili fikir beyan etmekte zorlanacaksınız. Öncelik, konunun tam öğrenilmesidir.

Sınavlarda başarılı olmanız, çıkan soruları doğru ve zamanında çözmenize bağlıdır. Bunun için de teorik bilginin iyi öğrenilmesi ve daha sonra bunun pratiğe dökülmesi gerekir. Öğrendiğiniz bilgiyi kullanma kabiliyeti için sorular çözmelisiniz. Soru çözme oranı arttıkça öğrenilen konu pekişir. Soruları çözme zamanı kısalmır.

Eğer konu bilgisi tam oturmazsa o zaman çözeceğiniz sorularda yanlış sayısı artacaktır. Yanlışların artması sonucu olumsuz düşüncelere dalacaksınız. Belli bir süre sonra da çalışmalarını bırakırsınız.

Çalışmayı zincirin halkaları gibi düşünmek gerekir. İlk halka konu bilgisidir. Önce konunun iyi kavranması gerekir. Daha sonra soruların çözüm yolu öğrenilmelidir. Çözüm yolu kavrandıktan sonra yeterince soru ve problem çözülmelidir.

6. Çalışma mekanını dizayn edin

Verimlilik, uygun ortamların oluşumuna bağlıdır. Çalışma alanı oluşturun. Mekân oluşturmak çalışmalara olumlu yönde, önemli katkı sağlar. Ders çalışma odası hazırlanırken bir takım unsurlara dikkat edilmelidir. Sizden istenen çok lüks, her şeyiyle mükemmel araçlarla düzenlenmiş bir mekân değil tabii ki. İmkânlarınız ölçüsünde sizi çalışmaya sevk edecek bir mekânın oluşturulmasıdır. Odanızda dikkati dağıtacak unsurlardan kaçınmalısınız.

Çalışma odası bir ofis gibi değerlendirilebilir. Kitaplığıyla, masasıyla, sandalyesiyle tasarlanmalıdır. Bunun yanında şu kuralı hep prensip edinmelisiniz. Çalışmanın yeri, vakti ve zamanı yoktur. Her mekân çalışma köşesi olarak değerlendirilebilir. Fakat bunun dışında ayrı bir mekânın varlığı başarınıza katkı sağlayacaktır.

Çalışma odasının duvarlarında poster ve buna benzer afişler olmamalıdır. Çünkü ders çalışma sırasında dikkati dağıtabilir. Hayallere dalabilir ve çalışmada düşünce yönüyle kopmalar yaşanabilir.

Çalışma masası sade olmalıdır. Masada aradığınız her şeyi bulacak türden bir alan olmamalıdır. Masadaki karışıklık, düşünce sisteminizi etkileyecektir. Sadece kullanacağınız araçlar ve o anda çalışacağınız dersle ilgili kaynaklar olmalıdır. Bunun yanında çalışmalarınızı masada yapma alışkanlığı kazanın. Çekyatta, koltukta v.s. gibi yerlerde ders çalışmamaya özen gösterin. Masada çalışma, dikkat yoğunluğunu artırır. Çekyat ve koltukta çalışma genel uyarılmışlık durumu oluşturacağından, dikkatiniz zamanla dağılacaktır. Çalışma masasını cam kenarına koymayın. Dışarıda olanları izlersiniz. Dışarıdaki ortamla daha çok irtibata geçersiniz. Işığı masaya göre ayarlayın. Çalışma sırasında gözlerin yorulmaması, ışığın sizi rahatsız etmemesi için ışığı konumunuza göre ayarlayın. Bunlar basit birer ayrıntı olarak düşünülebilir. Ama başarı basit ve küçük ayrıntılarda gizlidir.

Çalışma odasında televizyon, bilgisayar, telefon gibi iletişim araçlarını bulundurmayın. Bu araçlar amacın dışında kullanıldığında, başarının önünde büyük birer engeldir. Ülkemiz, televizyon izlemede oranında dünya liginde liderliğe oynamakta. Televizyon izlemeye bir standart getirmelisiniz. Ayrıca bilgisayarda yine zaman ve program tuzaklarındandır. Günlük bilgisayar kullanmaya ne kadar vakit ayırıyorum. Bilgisayarda uzak durmanın yollarını deneyin, bilgisayar

kullanmayı çok istiyorsanız, o zaman ders programınız bittikten sonra kendinize bir ödül olarak bilgisayar kullanmayı verebilirsiniz. Diğer bir engel ise telefondur. Her geçen gün cep telefonu kullanma oranı artmakta. Gerek ders dinlemede gerekse yalnız evde ders çalışma sırasında programlarınızı aksatan önemli unsurlardan bir de telefondur. İradeli davranıp telefonu çalışma mekânının dışında tutmakta büyük fayda vardır. Bu araçları, amacın dışında kullanırsanız, hedeflerin gerçekleştirilmesinde birer engel olarak karşınıza çıkacaktır.

Çalışma mekânında dikkati dağıtacak her bir unsuru ortadan kaldırmalısınız. Aydınlanma, havalandırma ve ısı problemini önceden halletmelisiniz. Fiziki olarak çalışma alanı çalışmaya hazır olmalıdır. Bununla birlikte çalışma alanını sosyal açıdan da ele almalısınız. Ev sakinlerinin çok sık uğradığı bir uğrak mekân olmamalıdır.

Çalışma mekânı, sizi çalışmaya teşvik etmelidir. Hedefi gerçekleştirmenin bu mekânda yapacağınız çalışmalara bağlı olduğunu unutmayın.